

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta

(VM/056:00/2025)

Kiitän mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi alkoholiverolain muuttamisesta. Tuon lausunnossani esiin erityisesti näkökulmia, jotka koskettavat kotimaista marjaviinintuotantoa ja sen toimintaedellytyksiä.

1. Alkoholiverotus Suomessa on jo nyt Euroopan ankarinta

Suomi on jo nykyisellään Euroopan tiukimmin alkoholijuomia verottava maa. Tämä koskee myös viinejä ja muita käymisteitse valmistettuja juomia, joita monet EU-maat – mukaan lukien viinintuotantoon erikoistuneet valtiot – eivät verota lainkaan. Suomessa kotimaisten viinintuottajien asema on erityisen heikko, sillä kotimaassa valmistettuun marjaviiniin kohdistuu täysi alkoholivero, kun taas esimerkiksi saksalaisen viinin voi kuluttaja tuoda maahan verottomasti matkustajatuontina tai tilata ulkomaisesta verkkokaupasta.

2. Veronkorotus heikentää kotimaisten toimijoiden kilpailuasemaa

Ehdotettu keskimäärin 9 %:n alkoholiveron korotus yli 2,8 %:n vahvuisille viineille ja käymisteitse valmistetuille juomille lisää edelleen kuluttajahintaa, joka on jo valmiiksi korkea. Veronkorotus ei kohdistu vain teollisesti tuotettuihin massaviineihin, vaan myös pientilojen korkealaatuisiin, suomalaisista marjoista valmistettuihin tuotteisiin. Näiden tuotantokustannukset ovat jo lähtökohtaisesti korkeammat, eikä hintakilpailua ulkomaisten toimijoiden kanssa voida enää käydä samoilla ehdoilla.

3. Verotulojen lisäystä ei voida pitää varmana

Esityksessä arvioidaan, että veronkorotus lisää valtion verotuottoja noin 24 miljoonalla eurolla. On kuitenkin perusteltua epäillä, että alkoholin kulutuksen siirtyessä edelleen enemmän tilastoimattomaan kulutukseen – erityisesti matkustajatuontiin ja verkkotilauksiin – verokertymä voi todellisuudessa jopa laskea. Esimerkiksi marjaviinien kohdalla on nähtävissä, että verotuksen kiristyminen ei vähennä kulutusta sinänsä, vaan siirtää sen pois kotimaisilta tuottajilta.

4. Kotimainen marjaviini on osa suomalaista ruokakulttuuria ja elintarvikevientiä

Marjaviinit ovat suomalaisen maaseudun erikoisosaamista ja identiteettiä. Ne perustuvat paikallisiin raaka-aineisiin, kausisidonnaiseen tuotantoon ja pienimuotoiseen, käsityöhön perustuvaan jalostukseen. Näiden tuotteiden kilpailukyky on jo nyt hauras. Mikäli haluamme kehittää suomalaisista alkoholijuomista elintarvikeviennin kärkiainesta ja edistää ruokamatkailua, tulee alkoholiveropolitiikan tukea eikä estää tätä kehitystä.

5. Indeksointi – hallinnollisesti selkeä, mutta sisällöllisesti kohtuuton ilman porrastuksia

Pysyvä sitominen kuluttajahintaindeksiin on hallinnollisesti ymmärrettävä ratkaisu, mutta ilman tuoteryhmäkohtaisia joustoja se on erityisen haitallinen pienille käymisjuomatuottajille. Esimerkiksi pienpanimoilla on EU-oikeuden mahdollistama verohuojennusjärjestelmä, mutta muut käymisteitse valmistetut juomat eivät pääse hyötymään vastaavasta tuesta. Mikäli veroa korotetaan automaattisesti vuosittain, tulee samalla tarkastella mahdollisuuksia porrastaa veroa pienille tuottajille ja/tai alhaisemman alkoholipitoisuuden tuotteille. Tilaviineille samanlainen verotusjärjestelmä kuin pienpanimotuotteille takaisi tämän alan kilpailuedellytykset massatuotteiden hallitsemilla markkinoilla.

Yhteenveto

Esitys ei ota riittävästi huomioon käymisteitse valmistettujen, erityisesti kotimaisten marjaviinien, erityisasemaa. Suosittelemme:

- **Luopumaan** suunnitellusta 9 %:n veronkorotuksesta viineille ja muille käymisteitse valmistetuille alkoholijuomille.

tai:

- **Tarkastelemaan uudelleen** alkoholiverotuksen rakenne siten, että kotimainen pienimuotoinen käymistuotanto saa nykyistä paremmin kilpailukykyä turvaavat edellytykset (esim. porrastettu verotus tai pienvalmistajan huojennus).
- **Arvioimaan** veromuutosten vaikutukset tilastoimattoman kulutuksen kasvuun realistisesti ennen toimeenpanoa.
- **Ottamaan huomioon**, että alkoholiveron korotus ei automaattisesti lisää verokertymää, vaan voi väärin kohdistettuna jopa vähentää sitä.

Toivomme, että esitystä muokataan siten, että kotimaisen marjaviinituotannon toimintaedellytykset ja kilpailukyky eivät heikkene entisestään.

Kunnioittavasti,**Asko Ryyänen**Operatiivinen johtajaHermannin Viinitila Oy